

Συνοπτική Έκθεση για την Ημερίδα 15.10.2011

Α' ενότητα

Θάλεια Δραγώνα – Κοινωνική και Ψυχολογική Προσέγγιση

Η Κυρίαρχη τάση στην ψυχολογία επιμένει στα ατομικά πιστεύω και τις πρακτικές, παραγνωρίζοντας το ρόλο του κοινωνικού πλαισίου.

Ατομική και συλλογική ιστορία είναι τα ερμηνευτικά κλειδιά για ανάγνωση της βίας. Η ιστορία έχει αποδείξει ότι η βία είναι ένα σχεσιακό φαινόμενο. Προκύπτει από τη διαπλοκή ψυχικών και κοινωνικών παραγόντων και συνήθως αποσιωπάται. Εκδηλώνεται σε πολλές μορφές –καθημερινά γινόμαστε δέκτες του τοξικού αυτού προϊόντος – και συνοδεύεται από την καλλιέργεια μύθων και τη δημιουργία στερεοτύπων για το θύτη και το θύμα.

Το κλειδί για την αντιμετώπιση της βίας είναι η ταυτότητα. Οι μορφές βίας ενισχύουν την ταυτότητα του ανθρώπου που την ασκεί. Πρέπει να γίνει ανάγνωση της βίας και της ταυτότητας μέσα από τα φαινόμενα βίας αυτά καθαυτά. Ατομικοί παράγοντες κινδύνου ενισχύουν τη βία. Η επιθετικότητα παίζει σημαντικό ρόλο για την διαμόρφωση και ζωογόνηση του εαυτού.

Ιδιαίτερα για τους εφήβους 10-15 χρονών, η ταυτότητα βρίσκεται σε ρευστή κατάσταση. Η βία λειτουργεί ως προστατευτικός μηχανισμός που ενισχύει την ταυτότητα. Το στοιχείο αυτό είναι πολύ έντονο στα αγόρια, που επιλέγουν να αντιμετωπίσουν καταστάσεις μέσα από σκληρές και επιθετικές συμπεριφορές. Επιχειρούν να πετάξουν από πάνω τους τα θηλυκά στοιχεία, τα οποία προβάλλουν σ' άλλους. Σε αυτές τις περιπτώσεις η βία επικυρώνει την αρσενική τους ταυτότητα, και περιορίζει τα συναισθήματα ανεπάρκειας που βιώνουν. Πρόκειται για μια απόδειξη ισχύος.

Ο ρόλος του σχολείου πρέπει να είναι σταθεροποιητικός. Ο κληρός ανταγωνισμός που καλλιεργείται στα πλαίσια της τάξης και η μη καλλιέργεια της συνεργατικής δεξιότητας, ανοίγει την πόρτα στα φαινόμενα βίας.

Γιώργος Μόσχος – Δικαιώματα του Παιδιού

Οι εκπαιδευτικοί και οι σχολική κοινότητα έχουν ευθύνη για τα περιστατικά βίας στα σχολεία και καθήκον να προασπίσουν τα δικαιώματα του παιδιού και το ίδιο από κάθε μορφή βίας. Η οικογενειακή βία μεταφέρεται και στο σχολείο. Χρειάζεται βαθύτερος προβληματισμός και πιο εμπειρισταωμένη προσέγγιση.

Ο Συνήγορος του Παιδιού δέχεται αιτήματα από γονείς, μαθητές και εκπαιδευτικούς, που ζητούν συμβουλές για την αντιμετώπιση της βίας. Πολύ γρήγορα τέθηκε το ερώτημα: πρέπει να συγκεντρωθούν γνώσεις ή να δομηθούν σωστές σχέσεις; Αποδείχθηκε ότι για να υπερβούμε τα διάφορα προβλήματα, πρέπει να ξεπεράσουμε τα παλιά μας βιώματα, να αναπτύξουμε τις δικές μας αξίες και να κατανοήσουμε το διπλανό μας.

Από συζητήσεις με καθηγητές και μαθητές, προκύπτει ότι τα ίδια τα παιδιά ζητούν να δοθεί προτεραιότητα στις δικές τους ανάγκες και επιθυμούν να ενταχθούν σε μια ομάδα όπου θα μπορούν να λειτουργούν ελεύθερα, συλλογικά και με αμοιβαία κατανόηση.

Είναι λοιπόν ανάγκη για μια νέα προσέγγιση στην εκπαίδευση, με κύρια μέριμνα τα παιδιά και όχι την ύλη, μια προσέγγιση ανθρώπινη και όχι

διαχειριστική. Πρέπει να γίνει Αναθεώρηση των εργαλείων και μέσων προσέγγισης των προβλημάτων. Η σχολική κοινότητα πρέπει να είναι περισσότερο ενήμερη για όσα συμβαίνουν, και για να επιτευχθεί αυτό είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η συμμετοχή των ίδιων των παιδιών και να ακούσουμε τη φωνή τους.

Τέτα Διαμαντοπούλου – Bullying

Η βία, ο εκφοβισμός και ο ρατσισμός υπήρχαν πάντα ως κοινωνικά φαινόμενα. Τα τελευταία χρόνια έχουν πολλαπλασιαστεί τα φαινόμενα και οι μορφές εκδήλωσης της βίας, γεγονός που απασχολεί ιδιαίτερα την έρευνα.

Όσον αφορά το bullying ή νταηλικί, πρόκειται για μια σύνθετη μορφή βίας, με συναισθηματικές, ψυχολογικές και σωματικές προεκτάσεις. Έχοντας ανάλογες αναπαραστάσεις από την οικογένεια ή την κοινότητα, τα παιδιά επιχειρούν κατ' επανάληψη να βλάψουν και να ταπεινώσουν ένα αδύναμο άτομο. Τα τελευταία χρόνια το φαινόμενο του bullying έχει επεκταθεί και στο διαδίκτυο.

Οι εκφοβιστές είναι άτομα που έχουν ανάγκη να νιώθουν δυνατοί, έχουν υπερβολική αυτοεκτίμηση και διαχειρίζονται γενικώς τις καταστάσεις της ζωής τους με τη χρήση βίας. Τα θύματα είναι παιδιά ήσυχαν, ανασφαλής και ντροπαλά, με περιορισμένη κοινωνικότητα. Τα αίτια του φαινομένου είναι σύνθετα: επιβολή δύναμης, συσσωρευμένος θυμός αλλά και βαρεμάρα, η επίδραση του άμεσου περιβάλλοντος, τα κοινωνικά πρότυπα και η γενικότερη έλλειψη διαλόγου και αλληλοκατανόησης. Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος της οικογένειας και των ΜΜΕ, που αναπαράγουν βίαια πρότυπα συμπεριφοράς, αλλά κυρίως του διαδικτύου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών: τα παιχνίδια ρόλων προκαλούν απώλεια ταυτότητας στα παιδιά, τα οποία ταυτίζονται με τους ήρωές τους, βρίσκοντας διεξόδους στη βία του εικονικού κόσμου. Παράλληλα, τα παιδιά επισκέπτονται ιστοσελίδες που προωθούν την πορνεία, τον τζόγο και τα ναρκωτικά. Η επιρροή του διαδικτύου είναι τόσο μεγάλη, ώστε αυξάνονται συνεχώς τα περιστατικά κυβερνο-αυτοκτονιών.

Όσον αφορά τις συνθήκες στο σχολείο, τα φαινόμενα βίας συνδέονται άμεσα με τον τρόπο διδασκαλίας, την ανία που προκαλεί η σχολική ζωή και η αυταρχική συμπεριφορά των καθηγητών- που προκλούν άγχος και κατάθλιψη στα παιδιά. Η αντίδραση των παιδιών σε αυτά τα αρνητικά ερεθίσματα εκδηλώνεται με βίαιες συμπεριφορές ή με παθητικότητα.

Η αντιμετώπιση του bullying απαιτεί ολιστικές στρατηγικές, και αναθεώρηση του ρόλου των γονέων και των εκπαιδευτικών. Οι γονείς πρέπει να αφιερώνουν χρόνο στον έλεγχο των δραστηριοτήτων των παιδιών, ιδιαίτερα στο διαδίκτυο: ο υπολογιστής πρέπει να είναι σε κοινόχρηστο χώρο, να διαθέτει φίλτρα ελέγχου περιεχομένου, και πάνω από όλα η χρήση του να μη σχετίζεται με επιβράβευση ή τιμωρία του παιδιού. Ανάλογα, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δείχνουν κατανόηση στις ανάγκες έκφρασης των παιδιών, να συλλέγουν πληροφορίες και να απευθύνονται σε ειδικούς επαγγελματίες όταν εντοπίζουν προβλήματα συμπεριφοράς.

Τον κόσμο δεν το κληρονομήσαμε μόνο, τον δανείζουμε στα παιδιά. Έχουμε την υποχρέωση να τους διδάξουμε πως θα πάρουν την κοινωνία στα χέρια τους και να τη χειριστούν.

Ιωάννης Τσιάντης , Εκφοβισμός και Βία στα Σχολεία

Η δράση του Ε.Ψ.Υ.Π.Ε: διάφορα τμήματα με έμφαση στα παιδιά και τους εφήβους. Παρέχεται τηλεφωνική υποστήριξη σε παιδιά, εφήβους και γονείς, από εκπαιδευμένους εθελοντές. Στο Χαλάνδρι λειτουργεί Κέντρο Παιδιού, για εφήβους και γονείς και ξενώνας παιδιών με προβληματικούς γονείς. Προσφέρονται συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στην κοινότητα, και σύντομα θα αναπτυχθεί δίκτυο web counseling, όπου θα παρέχονται συμβουλές μέσω υπολογιστή.

Στο σχολικό περιβάλλον, βασικά χαρακτηριστικά του εκφοβισμού είναι η εσκεμμένη, απρόκλητη και συστηματική βίαιη συμπεριφορά από μαθητή ή ομάδα μαθητών προς συμμαθητή/ες τους που είναι μικρότεροι και αδύναμοι. Εκδηλώνεται λεκτικά και σωματικά και οδηγεί στον αποκλεισμό του θύματος. Ο εκφοβισμός δεν ταυτίζεται με την παραβατικότητα, αν και οδηγεί σε αυτή. Δάσκαλοι, γονείς και μαθητές είναι συνήθως παρατηρητές και συμμετέχουν στη συνωμοσία της σιωπής.

Στόχος όλων των προγραμμάτων παρέμβασης είναι να ερευνήσουν το τι συμβαίνει σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων. Ο εκφοβισμός προκαλεί ήπια ή και σοβαρότερα ψυχολογικά προβλήματα, και για το λόγο αυτό το σχολείο είναι ο κατεξοχήν χώρος που πρέπει να εστιάζουν οι παρεμβάσεις αυτές. Υπάρχει άμεση ανάγκη αλλαγής του κλίματος στα σχολεία, ώστε να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο που δεν θα αναπαράγει τη βία.

Τα πρώτα προγράμματα πρόληψης οργανώθηκαν στη Φιλανδία και τη Νορβηγία, αφορώντας παιδιά και γονείς. Το πρόγραμμα του ΕΨΥΠΕ έχει διάρκεια δύο ετών και εφαρμόζεται σε 50 δημοτικά σχολεία, υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση, και εμπλέκει μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ρόλο των παρατηρητών, στη σχέση και την αλληλεπίδραση, στην ανάπτυξη δεξιοτήτων βελτίωσης της αυτοπεποίθησης των μαθητών, αλλά και στη δυνατότητα της ενδυνάμωσης της ικανότητάς τους να διαπραγματεύονται. Τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά.

Ήδη κυκλοφορεί ένα ειδικό εγχειρίδιο εκπαιδευτικών για την πρόληψη της σχολικής βίας, το οποίο στοχεύει στην εκπαίδευσή και τη βιωματική ενσωμάτωση των βασικών αρχών αντιμετώπισης των φαινομένων εκφοβισμού. Στόχος είναι η αλλαγή του κλίματος στο σχολείο μέσα από την αλλαγή της συμπεριφοράς όλων των εμπλεκόμενων στη διαδικασία εκπαίδευσης.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι πολύ σημαντικός. Πρέπει να είναι δίπλα στους εφήβους, αλλά να έρχεται και σε αντιπαράθεση μαζί τους όποτε χρειάζεται. Πολύ σημαντικό είναι να τεθούν όρια και κανόνες μέσα στην τάξη, ώστε τα παιδιά να διδαχθούν να προστατεύουν τα ίδια τη σωματική και ψυχική τους υγεία.

Συζήτηση και Ερωτήσεις

Το Δίκτυο κατά της σχολικής βίας: πρόκειται για ένα πιλοτικό πρόγραμμα κατά της βίας και της ομοφοβίας, με τη συνεργασία διάφορων φορέων, που στοχεύει στην επίτευξη μικρών «επαναστάσεων», με την εποπτεία και τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών. Προωθούνται πρακτικές που ενδυναμώνουν την έννοια της κοινότητας. Βασική αρχή, ότι η συνεργασία των παραγόντων μπορεί να αλλάξει αυτό που όλοι φοβόμαστε. Η διαμεσολάβηση και η συνεργασία είναι πολύ σημαντικές, είναι ωστόσο σημαντικό να αναδειχθούν όλες οι υπάρχουσες δυνατότητες.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να διαθέτουν περισσότερο χρόνο στις συζητήσεις με τους γονείς. Να συνειδητοποιήσουν ότι και οι ίδιοι είναι γονείς, να

διευρύνουν το ρόλο τους και να αναμεταδίδουν περισσότερα από γνωστικές πληροφορίες. Πρέπει να μάθουμε ως κοινωνία να δουλεύουμε περισσότερο ομαδικά με σεβασμό στη διαφορετικότητα και συνύπαρξη. Βία στο σχολείο δεν είναι μόνο η βία που ασκούν οι μαθητές.

Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αναπτύξουν τη μεταξύ τους επικοινωνία και να αναζητήσουν πρακτικές καταπολέμησης της ομοφοβίας στα σχολεία. Δυστυχώς, ο σχολικός χρόνος δεν είναι έτσι κατανομημένος για να συζητηθούν θέματα που μπορούμε να καταπολεμήσουμε ως σχολική κοινότητα. Είναι πολύ σημαντικό να δημιουργηθεί η αίσθηση της κοινότητας και να ευαισθητοποιηθούν όσα πρόσωπα εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σημαντικά ερωτήματα που αφορούν το σκηνικό βίας στα σχολεία είναι η φυλετική τη διάσταση και η σχέση της με το μέγεθος και τη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού. Επίσης, την αποτελεσματικότητα και το θεωρητικό περιεχόμενο των διάφορων μοντέλων, αλλά και τις συχνές μεταθέσεις εκπαιδευτικών- που περιορίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής διαχείρισης του φαινομένου.

Πρέπει να μάθουμε να εκφράζουμε και να διαχειριζόμαστε τα βίαια συναισθήματα, τόσο στην οικογένεια όσο και στο σχολείο. Θα ήταν μεγάλη πρόοδος εάν το Υπουργείο έδινε έμφαση στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Υπάρχει πρόβλημα στη διαχείριση του εκπαιδευτικού χρόνου, αντί να υπάρξει ορθολογική κατανομή του, προστίθενται νέα αντικείμενα. Χρειάζεται μια «επανάσταση», μια αλλαγή στο πρόγραμμα σπουδών ώστε ο μαθητής πλέον να μην είναι παθητικός, αλλά κριτικός και με αίσθημα γνώσης και οι καθηγητές να εκπαιδεύονται παράλληλα.

Η σημερινή συνάντηση έχει νόημα αν η επανάσταση αυτή ξεκινήσει. Χρειάζεται να προβάλλουμε τις διεκδικήσεις μας στους χώρους που κινούμαστε, σχολείο, σπίτι, κοινωνία. Σε αυτή τη διεκδίκηση πρέπει να πρωτοστατήσουν οι διευθυντές. Υπάρχουν σχολεία και εκπαιδευτικοί που αγωνίζονται. Πρέπει όλοι να γυρίσουμε στα σχολεία και να αρχίσουμε την αλλαγή από εκεί. Να αναπτυχθούν στρατηγικές πρόληψης και αντιμετώπισης του προβλήματος, με έμφαση στη χρήση του διαδικτύου. Το σχολείο που δεν αντέχει τη διαφορετικότητα είναι μια κοινωνία που εκτρέφει τη βία.

Το ΚΕΔΕ προάγει τον πολιτισμό της ειρήνης έναντι του πολιτισμού της βίας και αποβλέπει με τις ενέργειές του στην εκπαίδευση των παιδιών για την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων. Είναι συμπληρωματικό στο έργο των υπολοίπων φορέων.

Β' ενότητα

Φωτεινή Σιάνου

Η τρέχουσα οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων. Υπάρχουν, ωστόσο, και θετικές εξελίξεις, όπως οι νέες μορφές αλληλεγγύης και οι δημιουργικές αντιστάσεις των ανθρώπων. Υπάρχει πιο έντονη συνειδητότητα, χωρίς ωστόσο να έχει παγιωθεί.

Αυτό που πρέπει να κάνουμε, είναι να γίνουμε οι ίδιοι η αλλαγή που θέλουμε να δούμε στον κόσμο. Να διαχωρίσουμε τη θέση μας από τον

αρνητισμό, τη γκρίνια και το μηδενισμό. Ο θυμός και η οργή να μετουσιωθεί σε θετική ενέργεια, σκέψη και δράση. Να επανεξετάσουμε την κουλτούρα διεκδίκησης όχι για να την ακυρώσουμε αλλά για να την μετουσιώσουμε.

Και περάσαμε από τη θεωρία στη πράξη

Μαρία Ζάννη Επικοινωνία δίχως Βία (βιωματικό εργαστήριο για την ενδοσχολική βία)

Προσωπική εμπειρία: σε ένα σχολείο με μαθητές που παρουσίαζαν κοινωνικά προβλήματα και νοητικές αδυναμίες- ένα χώρο ιδανικό για να αναπτυχθεί η βία. Πολύ γρήγορα παρουσιάστηκαν στην τάξη φαινόμενα βίας, με τους συναδέλφους να προτείνουν αυστηρότητα και απόσταση για την αντιμετώπισή τους. Ωστόσο, υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τη θεωρία στην πράξη, ήταν αδύνατη η αποκατάσταση της ισορροπίας με τις παραδοσιακές μεθόδους.

Ένας από τους πλέον ενδεδειγμένους τρόπους διαχείρισης της σχολικής τάξης και αντιμετώπισης της βίας είναι η λειτουργία του σχολικού διαμεσολαβητή, που παρακινεί τα παιδιά να επιλύουν τα ίδια τα προβλήματά τους, έπειτα από ειδική εκπαίδευση.

Σε παρόμοιες αρχές στηρίζεται και η επικοινωνία χωρίς βία, η οποία εστιάζει στην έκφραση, μέσω της ομιλίας, των συναισθημάτων και των αναγκών μας με τέτοιο τρόπο, ώστε να ενδυναμώνεται η κατανόηση και η καλοσύνη. Πρόκειται για μία μέθοδο- στάση ζωής που μαθαίνεται και βοηθά στην ανάπτυξη μιας διαφορετικής κουλτούρας που βασίζεται στο σεβασμό και τη συναίνεση.

Κάποια βασικά ερωτήματα που βοηθούν στον εντοπισμό των προβληματικών διαστάσεων της επικοινωνίας:

- έχετε την αίσθηση ότι οι άλλοι σας κατανοούν?
- Τι σας ενοχλεί την επικοινωνία με έναν άλλον άνθρωπο?
- Πότε μια επικοινωνία για σας είναι ευχάριστη?
- Τσακώνεστε συχνά?
- Νοιώθετε να υποχωρείτε συχνά χωρίς να έχετε πει αυτό που θέλετε?
- Ποιο ήταν το πρότυπο για σας στην επικοινωνία?

Υπάρχουν 2 τρόποι επικοινωνίας: να μιλάμε σαν το τσακάλι ή την καμηλοπάρδαλη.

Ο τρόπος του τσακαλιού είναι απότομος, επιθετικός και τελικά αδιέξοδος. Εμφανίζεται πολύ συχνά στο σχολικό περιβάλλον, όταν, για παράδειγμα ένα παιδί αρνείται να λύσει μια άσκηση στον πίνακα. Ο καθηγητής απειλεί, κηρύττει και προσπαθεί να ενοχοποιήσει τον μαθητή. Ως τρόπος επικοινωνίας βάζει φραγμούς και δημιουργεί αδιέξοδα στη συζήτηση, εμποδίζοντας την εξεύρεση λύσεων.

Η λογική της καμηλοπάρδαλης είναι τελείως διαφορετική: χαρακτηρίζεται από κατανόηση και ενσυναίσθηση, συνείδηση και ορθή έκφραση των αναγκών, είναι ο τρόπος της καρδιάς. Δομείται πάνω σε τέσσερα βήματα επικοινωνίας:

- 1 βήμα επικοινωνίας – παρατήρηση των γεγονότων, χωρίς κρίση και ερμηνεία
- 2 βήμα επικοινωνίας – έκφραση συναισθημάτων (χαρά, θλίψη, φόβος, θυμός)
- 3 βήμα επικοινωνίας – εντοπισμός αναγκών

4 βήμα επικοινωνίας –διατύπωση αιτήματος

Πριν αποκαταστήσουμε την επαφή στα πλαίσια της επικοινωνίας, θα πρέπει να έρθουμε σε επαφή με τον εαυτό μας, να προσδιορίσουμε σε κάθε περίπτωση τις ανάγκες και τα συναισθήματά μας, ώστε να είμαστε σε θέση να κατανοήσουμε και τους συνομιλητές μας.

Τελειώνοντας θα ήθελα να μοιραστώ μερικές σκέψεις που προέρχονται κυρίως από τις Μπαχάι Γραφές:

Η λειτουργία της ηθικής και πνευματικής εκπαίδευσης είναι να καθοδηγήσει τη χρήση των ανθρωπίνων δυνατοτήτων για το καλό των όλων. Καταθέτουμε, επομένως, ότι ο στόχος της εκπαίδευσης δε είναι μόνο η απόκτηση γνώσης αλλά κι η απόκτηση πνευματικών ιδιοτήτων όπως συμπονετικότητα, αξιοπιστία, υπηρεσία, δικαιοσύνη και σεβασμός για όλους.

"Η καλή συμπεριφορά και ο ηθικός χαρακτήρας πρέπει να προηγηθούν", λένε οι Γραφές Μπαχάι, "επειδή εάν δεν εκπαιδευτεί ο χαρακτήρας, η απόκτηση γνώσης θα αποδειχθεί ζημιογόνα. Η γνώση είναι αξιέπαινη, όταν συνδυάζεται με την ηθική συμπεριφορά και έναν ενάρετο χαρακτήρα, αλλιώς είναι ένα θανατηφόρο δηλητήριο, ένας τρομακτικός κίνδυνος"

"Ο άνθρωπος είναι ακόμα σαν το χάλυβας/ατσάλι", δηλώνει ο Μπαχάολλα, "η ουσία του οποίου είναι κρυμμένη. Μέσα από τη νουθεσία και την εξήγηση, τις σωστές συμβουλές και την εκπαίδευση, αυτή η ουσία θα έρθει στο φως. Αν, όμως, του επιτραπεί να παραμείνει στην αρχική του κατάσταση, η διάβρωση των επιθυμιών και των ορέξεων θα τον καταστρέψουν αποτελεσματικά"

"Θεωρήστε τον άνθρωπο σαν ένα ορυχείο πλούσιο σε πετράδια ανεκτίμητης αξίας. Μόνο η εκπαίδευση μπορεί να είναι η αιτία να αποκαλυφτούν οι θησαυροί του και να κάνει ικανή την ανθρωπότητα να ωφεληθεί απ' αυτούς."

Πρακτικά: Μερβάς Μαανιάν

Επιμέλεια κειμένου: Ηράκλειτος Σουγιουλτζόγλου